

Tekst en fotos: DirkJan Dekker

Het was op dinsdag 14 juni Laag Water om 09:53 uur.

We waren met 5 volwassenen, de excursie duurde van 09:15 tot 11:30 uur, bij aangenaam zonnig windstil weer en een temperatuur van 19°C.

We parkeerden bij het verbouwde restaurant De Zeester, zie de oranje vlag.

Rechts is het beeld van de Gorishoek, vanaf de dijkrand bij de parkeerplaats. Een slibvlakte, ruw door de immense hoeveelheid hoopjes en kuiltjes van zeepielen. Vlak voor de horizon ligt een poel naast de eerste strekdam. Als je de slibvlakte aan de rechterkant oversteekt, kom je iets merkwaardigs tegen: een oude beschadigde dam.

Op een kaart van de Gorishoek uit 1910 (topotijdreis.nl, kaarten van Nederland tussen 1805 en nu) is te zien dat die oude dam de afscherming vormde, samen met de eerste strekdam, van een spuiikom. Tot 1953. Her en der staan nog de oude perkoenpaaltjes met pruiken van het fijne Korstmoswier, een roodwier.

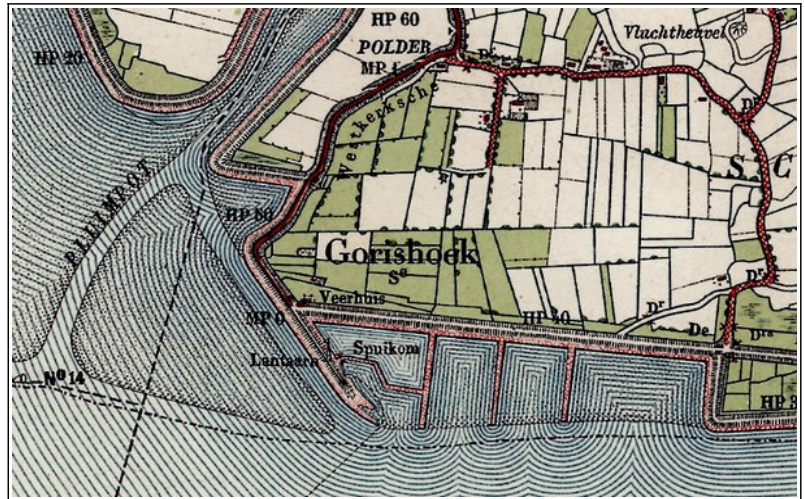

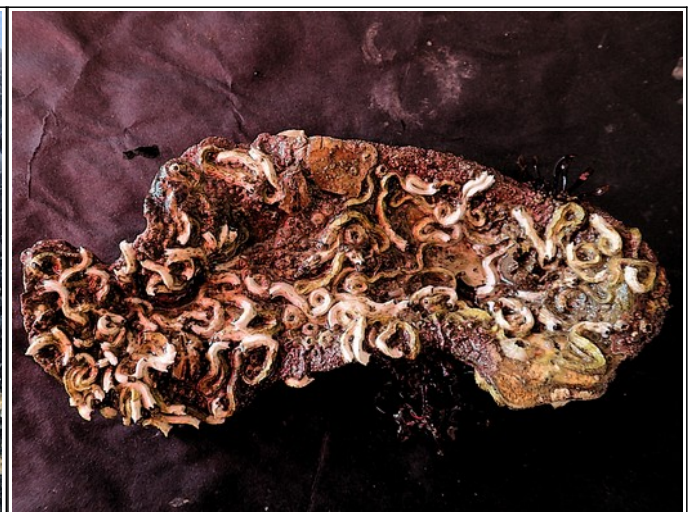
Foto rechts: dit is over van de aansluiting van de spuikomdam op de eerste strekdam (bij de groene vlag op het eerste kaartje).

Het vormt nu de in- en uitstroom van de poel, en is doorgaans een rijke plek van wieren en daartussen levende organismen. Nu zat op de stenen voornamelijk lers mos met in het water weinig Iriserend kraakbeenwier, een Gewone spinkrab en een oesterschelp vol met Driekantige kalkkokerwormen.

Het ging mij om de oogjes van de Gewone spinkrab (5cm)

Driekantige kalkkokerwormen op een oesterschelp (15cm)

Nog een aardige foto vanaf de andere kant van de Gorishoek, richting het nieuwe restaurant De Zeester, nu met toren. Sfeerbepalend voor de omgeving. De poel op de voorgrond bevat voornamelijk Gaffelwier.

Over de vlaggen op de eerste foto:

Bij de rode vlag zullen in het komende jaar getijdenbakken geplaatst worden, bij de gele vlag, naast de botenhelling tegenover de toren, zitten veel Paardeanemonen op stenen.

Ik weet niet wat er dit jaar aan de hand is met wieren in de Oosterschelde en Grevelingenmeer. Heel weinig wieren. Heeft de zomerwarmte uiteindelijk veel invloed? Een paar jaar geleden ontstond tijdens warm weer en laag water midden op de dag een massagraf van Kokkels.

Nog een kwestie, Stekelhorens:

(Tussendoor: vóór 2000 werd 'Stekelhoorns' geschreven, trouwens alle horens van nu waren toen hoorns).

Mijn kennis bleek achter te lopen, ik dacht dat er in de Oosterschelde alleen Stekelhorens waren, en dat was fout. Er was een ongewilde import van Japanse stekelhorens en Amerikaanse stekelhorens in de omgeving van Yerseke. Daarna trad verspreiding op over de Oosterschelde.

Wat is het verschil tussen die 3 stekelhorens?

Hier mijn bevindingen, uitleg en fotos.

Een stekelhoren is een mariene huisjesslak en komt voor op rotsgesteenten in het litoraal en sublitoraal.

Een stekelhoren heeft een rasptong waarmee een gaatje in een schaaldier gemaakt wordt, waarna met een slurfje een gif wordt ingespoten die de inhoud van de schelp vloeibaar maakt zodat het geheel opgezogen kan worden. Roofst vooral oesters en zeepokken.

Er zijn 3 verschillende stekelhorens te vinden in Nederland:

- 1) Geschubde stekelhoren, vóór 2004 Stekelhoren genoemd (*Ocenebra erinaceus*),
- 2) Japanse stekelhoren of Japanse oesterboorder (nieuwe naam *Ocinebrellus inornatus*, oude naam *Ocenebra inornata*),
- 3) Amerikaanse stekelhoren (*Urosalpinx cinerea*).

De Geschubde stekelhoren en Japanse stekelhoren hebben een aantal kenmerken gemeen, zoals:

- Huisje tot 5cm, meestal kleiner,
- De top is spits,
- Een ovale mondopening met een gootvormig sifonkanaal dat bij volgroeide schelpen tot een nauwe tunnel is gevormd.

Verdere kenmerken van de 3 stekelhorens:

- 1) Geschubde stekelhoren:
 - Met 7-8 hoekige windingen,
 - De mondopening is licht gekleurd,
 - De Geschubde stekelhoren komt sinds 2007 voor in Zeeland (Oosterschelde, Yerseke, Gorishoek, Zierikzee). Is zeldzaam, is meestal als fossiel uit het Pleistoceen te vinden.
- 2) Japanse stekelhoren:
 - Is een exoot, komt voornamelijk voor in Zeeland,
 - De mondopening is meestal paarsbruin. Heeft maximaal 7 geschouderde windingen,
 - Bevat meestal 8 dwarsribben, (kunnen er 8-12 zijn),
 - Aan de binnenzijde van de mondrand zijn 5 knobbeltjes te zien.
- 3) Amerikaanse oesterboorder:
 - Is een exoot en is meer bedreigend voor de oestercultuur dan de Japanse oesterboorder.

Ik heb een foto toegevoegd van de Gevlochten fuikhoren (*Nassarius reticulatus*) als onderscheid van de Amerikaanse oesterboorder.

Merkwaardig is dat van alle Japanse stekelhorens die ik bezit, bij geen enkele 5 knobbeltjes te zien zijn. Hoe zit dat?

Informatie: www.anemoon.org, Zeeboek (2014), Veldgids Schelpen (R.H. de Bruyne), 2004.
De fotos van de Japanse stekelhoren, de Amerikaanse stekelhoren en de Gevlochten fuikhoren zijn van mij.

Geschubde stekelhoren 4cm)

Japanse stekelhorens, voorzijde (5+3cm).

Japanse stekelhorens, achterzijde

Amerikaanse oesterboorder en Gevlochten fuikhoren, voorzijde (4+3cm)

Amerikaanse oesterboorder (beschadigde mondopening) en Gevlochten fuikhoren, achterzijde